

WIE IS MAUD DIXON?

Alexandra Andrews

Wie is Maud Dixon?

Vertaald door Hi-en Montijn

2021
AMSTERDAM

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2021 Alexandra Andrews Beha

Copyright Nederlandse vertaling © 2021 Hi-en Montijn

Oorspronkelijke titel *Who is Maud Dixon?*

Oorspronkelijke uitgever Little, Brown and Company, New York

Omslagontwerp Buro Blikgoed

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 031 1521 4

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Voor Chris

We fed the heart on fantasies
The heart's grown brutal from the fare.

– W.B. Yeats

‘The Stare’s Nest by My Window’

(We voedden het hart met fantasieën
Het hart werd harteloos van deze kost.)

VOORWOORD

Semat, Marokko

‘Madame Wiel-kok?’

Haar linkerooglid scheurde zich moeizaam los en in de spleet stroomde warm geel licht. Door haar gezichtsveld liep een wazige figuur in het wit. Ze sloot haar oog.

‘Madame Wiel-kok?’

Ergens vandaan klonk een schril gepiep. Ditmaal dwong ze zich beide ogen te openen. Ze lag in een ongemakkelijk bed met aan weerszijden twee vieze gordijnen.

‘Madame Wiel-kok?’

Ze draaide met moeite haar hoofd. Een man in wat er als een militair uniform uitzag, zat op een naast het bed geschoven stoel en keek haar, voorover op zijn dijen steunend, indringend aan. Zijn gezicht had de bolle, gladde rondingen van een babypop. Hij glimlachte niet.

‘Madame Wiel-kok,’ zei hij voor de vierde maal.

‘Helen?’ vroeg ze met een onvaste stem.

‘Helen.’ Hij knikte. ‘Weet u waar u bent?’

Ze keek om zich heen. ‘Ziekenhuis?’

‘Inderdaad. U hebt een heel speciale avond achter de rug.’

‘Een heel speciale avond?’

‘Een heel speciale avond.’

Ze liet een onwillekeurig lachje horen. De man fronste zijn wenkbrauwen, zichtbaar geïrriteerd. Toen ging het gordijn aan haar linkerkant met een zwaai open. Beiden draaiden hun

hoofd om. Er stapte een vrouw in een witte jas en met een witte hoofddoek om naar binnen. Een verpleegster? Vriendelijk glimlachend boog ze zich over het bed. Ze zei iets in een vreemde taal en streek de dunne deken glad.

Daarna wendde ze zich tot de man naast het bed en sprak hem op een scherpere toon toe. Hij stond op en hield sussend zijn handpalmen voor zich uit. Met een koele glimlach trok hij het gordijn opzij en verdween.

De jonge vrouw in het bed draaide zich om naar de verpleegster, maar ook die liep net weg.

‘Wacht,’ riep ze hees. Maar of de verpleegster hoorde haar niet of ze schonk geen aandacht aan haar.

Ze was alleen.

Ze vestigde haar blik op het plafond. Dat zat onder de bruine waterspikkels. Ze probeerde zich omhoog te drukken in zitpositie maar werd, merkte ze, gehinderd door een gipsverband om haar linkerpolts. Op dat moment ontdekte ze dat ze pijn had. Overal.

Ze keek weer naar de lege stoel waarop de man had gezeten. Hij had haar madame Wiel-kok genoemd. Dat leek belangrijke informatie, maar ze kon het in geen enkele betekenisvolle context plaatsen. Ze sloot opnieuw haar ogen.

Even later – of misschien waren er uren voorbijgegaan – ging het gordijn weer open. Het was de verpleegster, die terugkwam met een andere man.

‘Madame Wilcox,’ zei hij. ‘Ik ben blij dat u wakker bent.’ De uitspraak van zijn Engels was zorgvuldiger dan meestal het geval is bij sprekers voor wie Engels de moedertaal is en hij bakende elke lettergreep scherp af van de volgende. ‘Ik ben dokter Tazi. Ik had dienst toen u gisteravond werd binnengebracht met twee gekneusde ribben, een gebroken pols en bloeditstortingen over uw gezicht en lichaam. U had, werd mij gezegd, een auto-ongeluk gehad. Dit soort verwondingen zien we vaak als gevolg van airbags. U hebt geluk dat ze niet erger zijn.’

Alsof ze op haar clue had gewacht hield de verpleegster haar een papieren bekertje voor met water plus een witte pil ter grootte van een kies.

‘Hydrocodon. Tegen de pijn,’ zei de dokter. ‘Ik kom vanmiddag kijken hoe u eraan toe bent, maar ik voorzie geen enkele reden dat u langer dan morgen moet blijven. Tot dan moet u het bed houden, madame Wilcox.’ Hij liep weg met in zijn kielzog, als een sleep, de in het wit geklede verpleegster.

Madame Wilcox. Ze vormde geluidloos de naam met haar mond. Helen.

Toen ging het licht uit en trad de slaap in.

DEEL I

1

Twee jonge vrouwen beklommen een smalle trap naar geluiden van gelach en muziek. Florence Darrow, voorop, streek met haar hand over de bloedrode muur.

‘Het heeft iets decadents om hier uitgeversfeestjes te houden,’ zei ze.

Beide vrouwen werkten als redactieassistenten bij Forrester Books, en vanavond gaf de zaak de kerstborrel op de tweede verdieping van een donkere bar die The Library heette, en als thema literaire kitsch had.

‘Net alsof de Verenigde Naties een topconferentie in een attractiepark houden.’

‘Totaal mee eens,’ stemde Lucy Gund in met een klein stemmetje. Tijdens het klimmen was haar jurk over haar panty omhooggekropen en kreukelde nu rond haar dijen.

Ze waren boven aan de trap en deden een stap naar voren om het toneel te overzien. Het feestje was nog maar een halfuur geleden begonnen, maar vanuit de menigte steeg al een geluidsgalm op die er als mist boven bleef hangen. Ongeveer honderd mensen – met een aantal werkten ze samen, met heel veel niet – stonden in dichte groepjes opeengepakt. Florence had niet te vroeg willen gaan, maar nu wenste ze dat ze op tijd waren gekomen om een eigen plekje te bemachtigen. De meisjes zochten de ruimte af op zoek naar bekende en toegankelijke gezichten, maar vonden niemand.

‘Eerst maar wat drinken?’ stelde Florence voor. Lucy knikte.

De twee vrouwen waren tegelijkertijd, bijna twee jaar terug, bij Forrester begonnen, en Lucy had Florence onmiddellijk van haar onvoorwaardelijke trouw verzekerd.

Op papier was Lucy precies het soort meisje met wie Florence in New York gehoopt had vriendin te worden. Lucy was in Amherst geboren, waar haar beide ouders aan de Engelse faculteit doceerden. Haar vader had de definitieve biografie over Nathaniel Hawthorne geschreven. Florence had haar eerste Thanksgiving na haar verhuizing naar New York bij hen gevierd, waar ze tot haar verrukking ontdekte dat hun oude, met boeken gevulde huis op een steenworp afstand lag van dat van Emily Dickinson. Het was het soort intellectuele idylle waarin Florence altijd zelf had willen opgroeien. Het had alles wat het benauwde appartement van haar moeder in Port Orange niet had.

In de praktijk echter miste Lucy de gesofisticeerde zelfverzekerdheid die je, veronderstelde Florence, dankzij een dergelijke jeugd vanzelfsprekend zou meekrijgen. Ze was doodverlegen en soms vermoedde Florence dat Lucy’s moeder haar had gezegd dat alles goed zou komen als ze één vriendin in New York kreeg, en Florence was de eerste persoon met wie Lucy bij Forrester kennismaat had.

Ze hadden nooit aansluiting gevonden bij de echte incrowd van de uitgeverij, hoofdzakelijk omdat Lucy het niet had geprobeerd en Florence er niet in was geslaagd. Aangezien Florence het contact met haar oude vrienden in Florida had verbroken – ze beschouwde haar verleden als een gangreneus lidmaat dat voor het algemeen belang geamputeerd diende te worden – was Lucy feitelijk haar enige vriendin.

Ze wongen zich langs een lange, met druiven en kazen afge-laden tafel, door de menigte heen naar een mahoniehouten bar achterin. Een barkeeper in een zwart satijnen vest glimlachte naar een punt net boven hun hoofden. Kennelijk misten ze de

kwalificaties voor zijn onverdeelde aandacht. Lucy was eraan gewend dat mensen haar niet zagen staan, maar Florence had net genoeg succes bij mannen om zich teleurgesteld te voelen als haar charme onopgemerkt bleef.

Florence was niet onaantrekkelijk, al was haar bleekheid iets wat zonder uitzondering iedereen opviel. Ze zag eruit als iemand die in een bunker was opgegroeid, niet onder de zon van Florida. Het bewijs, dacht ze vaak tevreden, dat ze op de verkeerde plek was geboren. Haar bleke huid bloosde gemakkelijk – van verlegenheid of opwinding, dat was nooit echt duidelijk – alsof haar schepper niet had geweten aan welke impuls hij moest toegeven, die van zuiverheid of van verdorvenheid. Sommige mannen werden hierdoor gefascineerd, maar velen schrok het af. Verder had ze donkere, bijna zwarte ogen en goudblonde krullen die haar hoofd omkransten als dat van Medusa. Ondanks de honderden dollars die haar moeder in de loop der jaren had uitgegeven aan gels, sprays en fixeermiddelen had Florence nog steeds niet geleerd hoe ze haar haar in model moest krijgen.

‘Wat zal het zijn, dames?’ vroeg de barkeeper op een geroutineerde toon. Het licht ketste af op zijn stijve haarpieken. Florence stelde zich in gedachten voor hoe ze die tussen haar vingers als beijzeld gras zou laten kraken.

Lucy wees naar een kaart waarop de cocktail van de dag werd aangeprezen. ‘Voor mij de Dewar’s Decimal System.’

Florence bestelde een rode wijn.

‘Cabernet of pinot?’

‘Maakt niet uit,’ zei ze op een toon die hopelijk hooghartig klonk. Ze wist niets van wijn.

Ze namen allebei een slok en gingen vervolgens op zoek naar een clubje waarbij ze zich gemakkelijk konden aansluiten. Naast de tafel met hapjes zagen ze een groepje andere assistenten en daar gingen ze bij staan. Een junior redacteur, Amanda Lincoln, trok al discussiërend met een lange, in een geelbruin corduroy

pak gestoken slungel van ergens in de twintig, de aandacht.

‘Het is gewoon onmogelijk, en jij bent een stomme vrouwenhater,’ zei Amanda.

Gretchen, een parmantige assistente wier bureau tegenover dat van Florence stond, draaide zich om en legde uit: ‘Volgens Fritz is het honderd procent zeker dat Maud Dixon een man is.’

‘Nee,’ fluisterde Lucy, en ze sloeg haar hand voor haar mond.

Maud Dixon was het pseudoniem van een auteur die enkele jaren eerder een opzienbarende debuutroman had gepubliceerd, getiteld *Mississippi Foxtrot*. Die ging over twee tienermeisjes, Maud en Ruby, die maar één ding wilden: weg uit hun kleine geboortestad Collyer Springs, Mississippi. Alles zit hun tegen: hun leeftijd, hun sekse, hun armoede en de koude onverschilligheid van hun families. De situatie escaleert als Maud een aannemer vermoordt die op doorreis is naar werk in Memphis. Hij had de vergissing begaan zijn oog te laten vallen op de zestienjarige Ruby en niet weg te kijken.

De moord bevrijdt uiteindelijk de twee meisjes uit de klauwen van hun geboortestad. De ene eindigt in de gevangenis, de ander sleept een beurs voor de Universiteit van Mississippi in de wacht.

Recensenten wezen op het scherpe, van sentiment gespeende proza en het originele kader; dat had de aandacht van het literaire wereldje getrokken, maar het boek begon pas echt goed te lopen toen een beroemde Hollywood-actrice het voor haar boekenclub had gekozen. Het boek was, of opzettelijk of door een gelukkig toeval, op het hoogtepunt van de #MeToo-beweging verschenen en maakte volop gebruik van de morele, meedogenloze tijdgeest. Wat zich ook had afgespeeld in de nacht dat Maud Dixon Frank Dillard – een onmiskenbaar gevaarlijk en liederlijk sujet – doodstak achter de Driftwood Tavern, het kwam niet bij je op om haar dat kwalijk te nemen.

Alleen al in de vs waren er meer dan drie miljoen exem-

plaren van het boek verkocht, en er werd nu een tv-serie van gemaakt. Gek genoeg was Maud Dixon een enigma. Ze gaf geen interviews, ging niet op promotietoer, maakte nagenoeg geen reclame. In het boek ontbrak zelfs een dankwoord.

De uitgever van de roman – een van Forresters concurrenten – gaf toe dat ‘Maud Dixon’ een pseudoniem was en dat de auteur verkoos om anoniem te blijven. Natuurlijk gaf dit onmiddellijk aanleiding tot wilde speculaties omtrent haar identiteit. ‘Wie is Maud Dixon?’ was de vraag die in talloze tijdschriften, op onlineforums en tijdens uitgeverslunches in de hele stad gesteld werd.

De twee in Amerika bekende Maud Dixons waren grondig nagetrokken en uitgesloten. De ene woonde in een verzorgingshuis in Chicago en wist niet meer hoe haar eigen kinderen heetten. De andere betrof een mondhygiëniste die in een middenklassestad op Long Island was opgegroeid en op geen enkele wijze ooit blijk gegeven had van een talent voor of een drang tot schrijven.

Veel mensen namen aan dat het verhaal autobiografisch was, omdat auteur en verteller dezelfde naam hadden. Enkele amateurspeurders waren misdaden op het spoor gekomen die bepaalde overeenkomsten deelden met die uit het boek, maar geen daarvan op dusdanige wijze dat er sprake was van een onweerlegbaar bewijs. Verder verzegelde Mississippi de rechtbankverslagen van jeugdige overtreeders als ze twintig werden. En Collyer Springs was niet eens een bestaande stad. Het onderzoek bleef daar steken.

Normaal gesproken trok Florence haar neus op voor boeken die hun succes dankten aan een spectaculair bedacht plot. Moord was in haar ogen een goedkope truc. Maar na lezing van *Mississippi Foxtrot* was ze geschokt geweest. De moord was geen technisch kunstje om de inzet te verhogen; het was de raison d'être van de roman. De drang van de auteur; de absolute noodzaak van de moordenaar; zelfs de voldoening

van de steek met het mes; het was voelbaar voor de lezer.
Florence kende de passage uit haar hoofd:

Het mes gleed moeiteloos naar binnen en drong zich vlijmscherp in de warme, vrouwelijke plooiën van Franks ingewanden. Ze stak opnieuw. Ditmaal stootte het met een schok af op een rib. Haar hand gleed van het handvat en sloeg tegen het weke, bleke vlees. Nu was zijn buik met bloed bedekt, de dikke, donkere haren plakten ertegenaan als tegen de schedel van een pasgeborene.

De toon leek op niets wat Florence ooit eerder had gelezen: onverbiddelijk en onbeschaamd, bijna gewelddadig. Uiteindelijk maakte het haar niets uit of Maud Dixon een man of een vrouw was. Ze wist dat ze, wie ze ook mocht zijn, een buitenstaander was, net als Florence.

‘Waarom maak je je zo druk?’ vroeg Fritz aan Amanda. ‘Jezus, ik beweer toch niet dat vrouwen niet kunnen schrijven. Ik zeg alleen maar dat deze auteur geen vrouw is.’

Amanda kneep in de brug van haar neus en haalde diep adem. ‘Waarom ik me zo druk maak? Omdat nu *uitgerekend deze auteur* de bestverkopende romanschrijver van het jaar was en genomineerd voor de National Book Award. Maar uiteraard kan het alleen maar een belangrijk boek zijn als het door een man is geschreven; als het door een vrouw is geschreven, is het niet meer dan een boekenclubniemendalletje. Je kunt godverdomme niet de hele cake opvreten en vervolgens ook nog het beslag willen.’

‘Feitelijk,’ kwam Florence tussenbeide, ‘was James Patterson de bestverkopende auteur van het jaar, hoewel *Mississippi Fox-trot* het bestverkochte bóék was.’ De menigte draaide zich in één synchrone beweging om om haar aan te kijken. ‘Geloof ik,’ voegde ze eraan toe, hoewel ze het zeker wist en zichzelf onmiddellijk daarvoor haatte.

‘Nou, bedankt, Florence, daar gaat het beslag.’

‘Amanda, het gaat hier niet om wat voor idiote troefkaart je uit je mouw kunt toveren,’ zei Fritz. ‘Ik ken iemand... trouwens toevallig een vrouw... die bij Frost/Bollen werkt en me gezworen heeft dat Maud Dixon een man is. Natuurlijk zou het een vrouw kunnen zijn, maar dat is nu eenmaal niet het geval.’ Hij haalde verontschuldigend zijn schouders op. Frost/Bollen was Maud Dixons literaire agentschap.

‘En wie is dat dan?’ vroeg Amanda gebiedend. ‘Hoe heet hij?’

Nu stamelde Fritz. ‘Dat weet ik niet. Ze hoorde alleen maar dat de auteur met “hij” werd aangeduid.’

Amanda stak haar handen omhoog. ‘Dit is zo’n flauwekul. Het is gewoon niet mogelijk dat een man dat boek heeft geschreven. Geen enkele man kan vrouwen zo overtuigend neerzetten. Hoe overtuigd hij ook van zichzelf mag zijn.’

Als om zichzelf te straffen voor haar eerdere bedeesdheid zei Florence: ‘Henry James? E.M. Forster? William Thackeray?’ Ze had altijd een speciale band met Becky Sharp gevoeld.

Amanda draaide zich om om haar regelrecht aan te spreken. ‘Meen je dat echt, Florence? Denk jij werkelijk dat *Mississippi Foxtrot* door een man geschreven kan zijn?’

Florence haalde haar schouders op. ‘Waarom niet? Ik zie niet in wat voor verschil dat zou maken.’

Amanda sloeg haar ogen omhoog en zei vol verbazing: ‘Ze ziet niet in wat voor verschil dat zou maken.’ Ze keek Florence weer aan en vroeg: ‘Schrijf jij zelf, Florence?’

‘Nee,’ antwoordde Florence rustig. Eigenlijk wilde ze niets liever dan schrijfster zijn. Gold dat niet voor hen allemaal? Waarschijnlijk hadden ze allemaal wel een half voltooid roman ergens in een lade liggen. Maar zolang die in de lade ligt, afficheer je je niet als schrijver.

‘Nou, dan is het misschien lastig voor jou om in te zien hoe belangrijk het is voor vrouwelijke auteurs om vrouwelijke voorbeelden te hebben. Vrouwen die er eerder waren en hun

innerlijke leven niet door mannen lieten interpreteren. Geen enkele man hoeft mij nog te vertellen hoe vrouwen in elkaar zitten, snap je? Kun je dat begrijpen?’

Florence produceerde een gebaar dat het midden hield tussen een schouderophaling en een knik.

‘Wee het land dat helden nodig heeft,’ voegde Amanda eraan toe.

Florence zei niets.

‘Brecht?’ dramde Amanda door, met opgetrokken wenkbrauwen.

Florence voelde dat ze knalrood werd en ze draaide zich instinctief weg van de groep om het te verhullen. Ze sloeg het restant van haar drankje in één slok achterover en liep terug naar de bar, waar ze haar lege glas met een zuinige glimlach omhooghield voor de barkeeper.

Ze leunde tegen de toog en bevrijdde een voor een haar pijnlijke voeten van de hoge hakken. Meisjes met Amanda’s gemakkelijke zelfvertrouwen had ze nooit gemogen. Dat was het soort meisjes op de middelbare school die Florence een week lang onder hun hoede namen, met haar paradeerden als was ze een hond uit een asiel totdat ze genoeg kregen van het spel. Florence wist dat zij in hun ogen niet meer was dan een rekvisiet dat ze bij hun optreden gebruikten. En als ze niet als dankbare protegee wilde meespelen, hoefden ze haar niet. Verder waren ze ook zo onnozel bezig – en dat irriteerde Florence het meest. Amanda, die opgegroeid was aan Upper West Side, droeg haar feminisme waarschijnlijk net zoals ze ooit haar schooluniform had gedragen – nonchalant, zonder er echt bij na te denken, maar zeker van haar zaak.

Florence was nooit in staat geweest zich op te winden tot het toppunt van misnoegen dat de tijd leek te eisen, en deze ongevoeligheid voor gemeenschappelijke verontwaardiging sloot haar buiten, nu ja, alles. Dat misnoegen leek de lijm te zijn die alle anderen bijeenhield; stellen, vrienden, de doelgroep

van de meeste mediagroepen. Zelfs jongelui die op straat met petitie's leuren leken haar te negeren, alsof ze haar aangeboren solipsisme aanvoelden.

Niet dat ze zo vredelievend was, zeker niet, maar ze bewaarde haar woede voor persoonlijkere doeleinden. Alleen kon ze niet precies zeggen wat die waren. Haar woedeaanvallen verbaasden haar net zozeer als ieder ander. Het waren zeldzame, desoriënterende ervaringen waarna ze zich zwak en verward voelde, bijna alsof ze een jetlag had, alsof haar lichaam zonder haar voor haar uit was gerend en ze het maar net kon inhalen.

Toen ze nog studeerde, had een docent eens tijdens een werkgroep creatief schrijven ten overstaan van iedereen een van haar verhalen afgekraakt en het saai en slaapverwekkend genoemd. Na de les had Florence haar werk verdedigd, waarbij ze steeds hysterischer werd, wat vervolgens escaleerde in een persoonlijke aanval op hem, een tweederangs auteur die ooit één enkel, obscuur boek met korte verhalen had gepubliceerd. Toen ze eindelijk was uitgeraasd, had de docent haar aangestaard met wat alleen als afgrijzen bestempeld kon worden. Florence wist nauwelijks nog wat ze allemaal had gezegd.

Toen de barkeeper eindelijk nota nam van Florence' lege glas, schrok ze op van een stem achter haar: 'Ik sta aan jouw kant.'

Ze draaide zich om. Het was Simon Reed, de directeur van Forrester, een lange, dunne man met vlassig haar, fijne gelaatstreken en een gezicht vol sproeten. In dit wereldje ging hij voor knap door, maar Florence kon zich alleen maar voorstellen wat ze in Port Orange, waar fijne gelaatstreken niet bepaald een aanwinst waren voor een man, achter zijn rug om van hem zouden zeggen.

Florence draaide zich naar hem om. 'In wat voor opzicht?'

'Dat het geen reet uitmaakt wie Maud Dixon is.' De woorden dropen uit zijn mond als soep. Ze besepte dat hij dronken was. 'Het zou niets aan het geschreven woord veranderen.'

vervolgde hij. 'Nou ja, wel voor sommige mensen, maar het zou niet moeten. Ezra Pound was een fascist, maar hij heeft wel een aantal verdomd mooie zinnen geschreven.'

'The ant's a centaur in his dragon world,' zei Florence.

'Pull down thy vanity, I say pull down,' zei Simon, knikkend. Ze wisselden een stille samenzweerderige glimlach. Ze zag dat Amanda naar hen stond te kijken, maar die liet haar ogen afdwalen toen ze doorhad dat Florence haar had opgemerkt. De barkeeper zette een nieuw glas wijn voor Florence op de bar. Toen ze dat oppakte, stootte Simon het zijne ertegenaan en boog zich naar haar toe.

'Op anonimiteit,' zei hij zachtjes.